

Jokainen vastaa itselleen jaettuun kysymykseen MindMapin sekä muiden opetusmateriaalien avulla tehtävään. Suuntaa antava merkkimäärä on noin 1000-1500. Palataan lukemaan muiden kirjoittamat miniesseet jokaisen kirjoitettua omansa.

Kysymys 1:

Vertaile hallituksen tunnustamistapoja sekä selitä lyhyesti kummankin tunnustamistavan perusperiaate. Pohdi myös, miten tunnustaminen vaikuttaa tahon toimintaan ja toimivuuteen kansainvälisessä yhteisössä. (Käytä apuna esimerkkejä) - Aleksandra

Hallituksen tunnustamisen, voi tehdä kahden periaatteen mukaan: *de jure* sekä *de facto* mukaan. *De jure* meinaa täysimääräisesti eli virallisesti. Tämä tunnustus tapahtuu, kun tunnustava valtio katsoo uuden hallituksen hallitsevan tehokkaasti ja itsenäisesti. *De facto* tunnustus myöntää vallankäytön, mutta epäilee hallituksen legitimitettä.

Pelkästään *de facto* tunnustamis periaatteen myötä hallitus voi vaatia valtion omaisuutta tai vedota valtion immuniteettiin tunnustavan valtion tuomioistuimessa. *De facto* tunnustaminen toimii poliittisena toimenä, jonka toimeenpano kuuluu sitä käyttäville viranomaisille. Tunnustamisen puute vaikuttaa kyseessä olevan hallituksen asemaan, tässä valtiossa joka ei suostunut tunnustamaan hallitusta.

De jure tunnustamisen myötä vaikuttaa se pelkästään hallituksen valtaan, ei valtion kansainväliseen olemassaoloon. Poikkeuksena valtion tunnustamisesta, tulee kyse tapauksessa jossa valtiossa on tapahtunut esim. Vallankumous, jonka myötä useampi toimija väittää edustavansa kyseistä valtiota.

Kysymys 2:

Selitä väestökriteerin merkitys sekä arvioi, miksi väestön pysyvä asuminen ei ole välttämätöntä. Käytä apuna Vatikaaniin ja Sahrawi-väestöön liittyviä esimerkkejä. - Ronja

Väestökriteeri on tärkeää, sillä valtio ei voi hallita aluetta, jossa ei ole asukkaita, joita voisi hallita eli ei tarvittaisi valtiokoneistoa. Minimivaatimusta tällaiselle väestön koolle ei ole, eli voi muodostua vaikka 5-50 henkilöstä. Ei ole myöskään väliä miten asukkaat ovat asettautuneet alueelle eli voivat vapaasti kaikki asua eri puolella aluetta. Alueella ei tarvitse kokoaikaisesti asua, koska historialliset, poliittiset tai sotilaalliset syyt voivat pakottaa alueen väestön pois alueelta. Väestö siis voi olla liikkuvaa ja hajaantunutta. Esimerkiksi Vatikaani-väestön alue on vain 0,5km² eli on hyvin pieni. Vatikaanin kansalaisuuden voi saada ainoastaan *ius officii*-periaatteella (oikeus joka syntyy viran tai aseman perusteella) tai ammatillisen nimityksen perusteella. Toinen tällainen esimerkki on Sahrawi väestö, jotka ovat liikkuva väestö. Heillä on yhteys läntisen Saharan alueeseen, vaikka asuvat osan vuodesta Marokossa ja Mauritaniassa, joka on täysin sallittua.

Kysymys 3:

Pohdi, millaisissa tilanteissa tunnustamatta jättäminen on valtiolle velvollisuus. Minkälaisia oikeudellisia sekä poliittisia tavoitteita tällä pyritään saavuttamaan? (Käytä apuna esimerkkejä) - Eevi

Tunnustamatta jättäminen tarkoittaa sitä, että valtio ei hyväksy toista valtiota tai hallintoa. Valtiolla on velvollisuus jättää tunnustamatta esimerkiksi silloin, kun hallinto on syntynyt vallankaappauksella, sisällissodassa tai jollain muulla laittomalla tavalla, tai jos se rikkoo vakavasti kansainvälisiä sääntöjä. YK:n yleiskokouksen päätökset, esimerkiksi Friendly Relations -julistus, korostavat että valtioiden pitäisi tällaisissa tilanteissa olla tunnustamatta hallintoa.

Tunnustaminen voi olla juuri poliittinen päätös, jolla ilmaistaan, että hallinto on laillinen tai ei. Deklaratiivisen teorian mukaan tunnustaminen vain kertoo, että hallinto on jo olemassa. Konstitutiivisen teorian mukaan taas tunnustus antaa hallinnolle oikeuden toimia kansainvälisesti. Tunnustaminen voidaan antaa de jure -tasolla, jolloin hallinto hyväksytään virallisesti tai de facto -tasolla, jolloin tunnustetaan vain vallan käyttö, mutta ei kuitenkaan sen laillisuutta.

Tunnustamatta jättäminen on siis keino pitää kiinni kansainvälisen oikeuden säännöistä ja estää laittoman hallinnon legitimitetti. Samalla se toimii viestinä muille valtioille, että laittomat vallankäytöt eivät ole hyväksyttäviä.

Kysymys 4:

Pohdi, miksi valtion lakkaaminen on harvinaista ja mainitse kolme tapaa, joilla valtio voi lakata olemasta sekä arvioi niiden tapojen oikeudellisia ja poliittisia vaikutuksia jatkuvan valtion kohdalla. (Käytä apuna esimerkkejä) - Olivia

Valtio voi lakata olemasta valtio, mutta tätä tapahtuu hyvin harvoin ja lakkaaminen voi tapahtua erilaisilla tavoilla. Valtion lakkaaminen voi tapahtua muun muassa liittymällä poliittisen unionin kautta toisen valtion kanssa, jolloin muodostuu uusi valtio, sekä voi myös vapaaehtoisesti tai ilman valtion tahtoa liittyä/liittää toiseen valtioon.

Valtion lakkaamisella ja muuttumisella uudeksi valtioksi voi olla useita lopputuloksia. Kun "vanha" valtio hajoaa uudet valtiot perivät sen oikeudet ja velvollisuudet, muttei sen oikeushenkilöllisyyttä. Kun taas "jatkuva" valtio säilyttää aikaisemman valtion kansainvälisen oikeushenkilöllisyyden, eikä sen tarvitse hakea uudelleen jäsenyyttä kansainvälisistä järjestöistä tai liittyä uudelleen sopimukseen, saa myös aikaisemman valtion julkiset velat vastuulleen. Valtio voi myös vedota niin sanottuun tabula rasa (puhtaan pöydän) periaatteeseen, tähän on kuitenkin poikkeus, YK:n ihmisoikeuskomitean totesi vuonna 1997 että kun kansalle on annettu suojelua yleissopimuksen mukaisten oikeuksien osalta, tällainen suojelu jatkuu alueen mukana riippumatta valtion hallituksen muutoksesta (esimerkiksi valtion lakkaamisen takia).

Kysymys 5:

Arvioi, miksi uudet ja epäselvät kriteerit valtiollisuudelle eivät ole virallisia kansainvälisen oikeuden kriteerejä. Havainnollista esimerkkien avulla, miten nämä kriteerit voivat käytännössä vaikuttaa valtion tunnustamiseen. - Adaora

Valtiollisuudelle uusia ja epäselviä kriteerejä ovat itsemääräämisoikeus sekä demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen. Loukkaus itsemääräämisoikeutta kohtaan voi johtaa siihen, että valtio menettää tunnustuksensa muilta valtioilta. Kansalliset tuomioistuimet ja Kanadan korkein oikeus ovat esittäneet, että ulkoinen itsemääräämisoikeus voi syntyä, kun ryhmältä estetään merkityksellinen osallistuminen hallintoon ja näin kielletään sisäisen itsemääräämisoikeuden käyttö.

Verrattuna viralliseen kriteeriin tehokkaasta hallinnosta valtioksi pyrkivällä ryhmällä ei ole valtiolta vaadittua yhtenäistä poliittista rakennetta, jonka avulla laki ja järjestys taataan. Näin ollen voidaan päätellä, ettei itsemääräämisoikeus ole virallinen valtiollisuuden tunnustamisen kriteeri, koska sen toteutuminen riippuu laajasti muiden valtioiden vaikutuksesta.

Puolestaan demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien kunnioittamisesta lausuttiin vuonna 1991 asiakirjassa, jonka EC hyväksyi uusien Itä-Euroopan valtioiden tunnustamista varten. Sen mukaan valtioiksi tunnustamista hakevien tahojen täytyy kunnioittaa olemassa olevia rajoja, sitoutua aseistaisuuntaan, taata kansallisten ja etnisten vähemmistöjen oikeudet. Niiden tulee myös osoittaa sitoutumisensa demokratiaan, oikeusvaltioon ja ihmisoikeuksiin.

Jälleen kyseistä kriteeriä voi verrata tehokkaan hallinnon kriteeriin, jonka mukaan kansainvälinen oikeus ei ota kantaa valtion poliittiseen rakenteeseen. Tosiasiallisesti epädemokraattisia ja oikeusvaltion vastaisia valtioita on tunnustettu. Näin ollen voidaan päätellä, ettei se ole virallinen kansainvälisen oikeuden kriteeri, koska se on ristiriidassa kansainvälisten periaatteiden ja käytännön kanssa.